

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 64.707.059
Національного університету цивільного
захисту України
д.держ.упр. Вавренюку С.А.

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Замошнікової Юлії Русланівни «Публічне регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування

Рецензована дисертаційна робота здобувачки Замошнікової Юлії Русланівни «Публічне регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти» свідчить про актуальність вибраної теми, обґрунтованість своїх наукових суджень та висновків, а також наукову новизну та практичне значення отриманих результатів.

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Початок ХХІ століття був ознаменований активною інтеграцією України у світову спільноту та входженням у світовий освітній простір. Процеси світової економічної інтеграції проходять невід'ємно від інтеграції освітніх організацій (на далі ОО) в міжнародний освітній простір. Розвиток глобального ринку посилює тенденції інтеграції національних ОО у світовий освітній простір. Україна інтегрована у світовий освітній простір через входження в планетарну мережу ОО, інтернаціоналізацію зв'язків, створення передумов для взаємного визнання документів про вищу освіту.

Міжнародна діяльність лідируючих ОО визначається рівнем співпраці із закордонними партнерами. Сьогодні актуальним стає питання досягнення рівня конкурентоспроможності українських ОО на міжнародному рівні, що реалізується визнанням за кордоном якості їх продукції і систем менеджменту.

**Основні наукові положення, висновки і рекомендації,
сформульовані в дисертації, ступень їх обґрунтованості та достовірності.**

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення публічного регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти.

Досягнення визначеної мети зумовило необхідність вирішення актуальних завдань, а саме було охарактеризовано академічну мобільність, як форму міжнародної інтеграції в освіті. Проаналізовано системи глобалізації і введення міжнародної оцінки якості в академічній мобільності студентів закладів вищої освіти. У дисертації визначено методичні основи організаційного механізму публічного регулювання академічної мобільності, та окреслено шляхи удосконалення інституціонального механізму публічного регулювання академічної мобільності студентів закладів вищої освіти. Обґрунтовано організаційний механізм впровадження закордонного досвіду моделі академічної мобільності студентів закладів вищої освіти та виокреслено формування стратегічних напрямів механізмів публічного регулювання міжнародною академічною мобільністю.

Об'єктом дослідження є публічне управління академічною мобільністю в освіті, а предметом дослідження являється публічне регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти.

Для реалізації мети й завдань дослідження використовувалася сучасна наукова методологія, заснована на принципах: сходження від абстрактного до конкретного, єдності дослідження й розвитку об'єкта, збігу логічного й історичного, збіжності законів розвитку об'єкта й законів його пізнання. У основу методології дослідження було покладено системний підхід, методологічна специфіка якого визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності об'єкта і механізмів, що його забезпечують, на виділення різноманітних типів зв'язків об'єкта і зведення їх у єдину теоретичну картину. Автором використано низку наукових методів, зокрема:

– соціологічний метод, що застосовувався для більш точного виміру й оцінювання процесів формування та взаємного впливу систем вищої освіти України на академічну мобільність студентів закладів вищої освіти;

– гіпотетико-дедуктивний метод, який став необхідним моментом формування методології дисертаційного дослідження і надав змогу сформулювати гіпотезу дослідження, побудувати евристичні моделі публічного регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти. Дедуктивний доказ висунутої гіпотези дослідження, не тільки підтвердив правильність формування його методології, справедливості висновків, а й надав можливість також висунути й верифікувати практичні рекомендації з удосконалення досліджуваного об'єкта;

– структурно-функціональний метод, сутність якого полягає у виділенні елементів системи публічного регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти;

– діалектичний підхід і системний метод, на основі яких в загальному механізмі управління системою вищої освіти в Україні обґрунтовано та розкрито сутнісні особливості, які впливають на процес модернізації механізмів публічного регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти;

– ряд порівняльних методів, що надали можливість для аналізу публічного регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти;

– статистичний метод, що надає змогу розкрити реальні й точні факти стану досліджуваного об'єкта;

– прогностичний метод, за допомогою якого визначено більш віддалені перспективи розвитку академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти;

– теоретико-концептуальний метод, що визначив напрям дослідження, втілений в аналізі функцій, структури та параметрів об'єкта, надав змогу

позначити, осмислити, описати та порівняти роль публічного регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти.

В цілому дисертаційне дослідження спирається на аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, у тому числі інтернет-ресурсів.

Наукова новизна одержаних результатів у вирішенні наукового завдання щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науково-прикладних рекомендацій з удосконалення механізмів публічного регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти, найсуттєвіші результати дисертаційного дослідження містять наступну наукову новизну:

вперше:

розроблена концепція інституціоналізації міжнародної академічної мобільності в українських закладах вищої освіти, де в основу покладений мережевий територіально-диференційний підхід, з урахуванням якого обґрунтовані сучасні умови раціонального вибору нової інтернаціональної парадигми в розвитку вищої освіти в Україні у світлі нових міжнародних викликів.

удосконалено:

система студентської академічної мобільності на основі оцінки результативних компонентів, яка дозволяє говорити про певні системні ефекти, спрямовані на розвиток співпраці закладів освіти; підвищення рейтингів університету; залучення іноземних слухачів на освітні програми магістратури і аспірантури; формування міжкультурних, цифрових, мовних і проектних компетенцій в усіх учасників освітнього процесу; розвиток системи електронного навчання;

міжнародні і соціальні виклики, які актуалізували необхідність впровадження територіально-диференційного підходу мережевої властивості, що забезпечує об'єктивний «переклад» європейського вектору розвитку вищої школи в Україні в загальноосвітній вектор макроосвітніх процесів, де регіональна модель розвитку міжнародної академічної мобільності набуває

активної професійно-освітньої мережевої форми, яка відрізняється особливим типом доцільності диференційованих взаємозв'язків соціальних (освітніх) систем і підсистем на рівні регіону.

набуло подальшого розвитку:

понятійний апарат науки публічного управління шляхом уточнення таких дефініції, як «Міжнародна академічна мобільність» в частині встановлення інституціональних умов процесу реалізації науково-освітніх, професійно-освітніх і регіонально-освітніх стратегій в динаміці розвитку світового науково-освітнього простору і соціального простору окремого регіону;

багатополярність підходів до міжнародної інтеграції у сфері вищої освіти і багатовимірність регіонального розвитку, через реалізацію регіональної мережевої «International professional - active» моделі розвитку міжнародної академічної мобільності в українській вищій школі, що сприятиме прискоренню інтеграції науково-освітніх і регіональних ресурсів у рамках національної системи.

Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; у роботі органів державної влади та у процесі формування сучасних засад публічного регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти.

Теоретичні напрацювання та практичні рекомендації авторки використовуються в роботі Департаменту освіти Вінницької міської ради (довідка про впровадження № 3354 від 11.01.2024) та в професійній діяльності Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної військової адміністрації (довідка про впровадження № 529/01-01.15/2024)

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 9 наукових працях, у тому числі - 4 статті в наукових фахових виданнях, із них 2 статті - в зарубіжному фаховому виданні за напрямом дослідження, 5 - тез

конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження - 3,45 др.арк.

Загальні висновки дисертаційної роботи в повній мірі відповідають її змісту, представляючи основні результати дослідження. Варто відзначити, що дисертація є закінченою науковою працею, в якій надані наукові результати мають теоретичну та практичну значимість. Безсумнівним доробком здобувачки Замошнікової Юлії Русланівни є досить вдале поєднання у дослідженні, своїх наукових міркувань з практичною складовою управлінської діяльності у період суспільних трансформацій в Україні. Як позитивний фактор, слід відзначити очевидний творчий пошук молоді науковиці, що проявився у викладенні самостійних суджень та свого критичного ставлення щодо окремих аспектів публічного регулювання. Підсумовуючи, треба зазначити, що незважаючи на значну кількість поставлених завдань, дисертантка вирішила їх доволі успішно.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертаційного дослідження.

Оцінюючи в цілому позитивно прорецензовану дисертаційну роботу, необхідно звернути увагу на певні зауваження:

1. В дисертаційній роботі авторка доволі часто застосовує категорію «організаційний механізм міжнародної діяльності закладів вищої освіти», але не дає докладного визначення цьому поняттю;

2. В тексті дисертаційного дослідження не достатньо приділено уваги аналізу основних наукових публікацій за темою дисертаційної роботи з використанням вітчизняних та зарубіжних джерел, переважно за останній період.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Замошнікової Юлії Русланівни «Публічне регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно автором на

актуальну тему. Робота містить теоретичні розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення системи студентської академічної мобільності на основі оцінки результативних компонентів.

Робота повністю відповідає вимогам, що ставляться до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», а саме: вона виконана на актуальну тему, сформульовані в ній наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими, достовірними, містять наукову новизну та мають практичну значущість.

Виходячи з вищевикладеного вважаю, що дисертаційна робота Замošнікової Юлії Русланівни «Публічне регулювання академічною мобільністю студентів закладів вищої освіти» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 року № 44, а її автор, Замošнікова Юлія Русланівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент:

Доцент кафедри наглядово-профілактичної діяльності факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України д.н.держ.упр., доцент

